

Russisk A - Stx
Vejledning / Råd og vink
Afdelingen for gymnasiale uddannelser 2010

Alle bestemmelser, der er bindende for undervisningen og prøverne i de gymnasiale uddannelser, findes i uddannelseslovene og de tilhørende bekendtgørelser, herunder læreplanerne. Denne Vejledning/ Råd og vink indeholder forklarende kommentarer til nogle af disse bestemmelser, men indfører ikke nye bindende krav. Desuden gives eksempler på god praksis samt anbefalinger og inspiration, og Vejledning/ Råd og vink udgør dermed et af ministeriets bidrag til faglig og pædagogisk fornyelse.

Citater fra læreplanen er anført i kursiv.

Indholdsfortegnelse:

1. Identitet og formål

1.2 Formål

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

2.2 Kernestoffet

2.3 Supplerende stof

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Lærerstyret undervisning

Selvstændigt arbejde

Det skriftlige arbejde

Differentieret undervisning

3.2 Arbejdsformer

3.2.1. Mundtligt

Begynderfasen

Overbygningsforløbet

3.3 It

3.4 Samspil med andre fag

Almen sprogforståelse

Almen studieforberedelse

3.5 Progression

Begynderfasen

Overbygningsforløbet

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

4.2 Prøveformer

Den skriftlige prøve

Den mundtlige prøve

4.3 Bedømmelseskriterier

5. Karakterbeskrivelser

1. Identitet og formål

1.2 Formål

Som det fremgår af læreplanens beskrivelse af russisks identitet og formål, er det det russiske sprog, der står helt centralt. En solid sproglig basis og indsigt er en forudsætning for at beskæftige sig kvalificeret med litteratur, historie, kultur og samfundsforhold.

Det betyder dog ikke, at russisk ikke vil kunne indgå i samspil med andre fag på et tidspunkt, hvor de sproglige færdigheder endnu ikke muliggør læsning af længere tekster på originalsproget.

Russisk vil altid kunne bidrage med læsning af relevante tekster på dansk eller andre fremmedsprog, måske suppleret med små tekster på russisk.

Kendskab til og forståelse af litteratur, historie, kultur og samfundsforhold kan opnås på mange måder. Allerede i forbindelse med begynderundervisningen vil det være naturligt at komme ind på Ruslands geografi, landets administrative opdeling og det politiske system. Senere kommer hovedtræk af Ruslands historie, religion og de forskellige områder inden for kulturen (litteratur, kunst, musik).

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Eleverne skal kunne:

- forstå hovedindholdet af ukompliceret talt standardrussisk

Det ukomplicerede gælder både ordforrådet, som overvejende er konkret og ligger inden for dagligdags forhold og tekstrelevante emner, og sætningskonstruktionerne, der indskrænker sig til enklere indskudte og efterhængte bisætninger til i øvrigt ukompliceret opbyggede hovedsætninger. Udover lærerens talesprog trænes i forståelse af andre, også indfødte sprogbrugeres tale. Det opskruede taletempo hos mange russere ligger uden for det forventede forståelsesniveau.

- udtale standardrussisk forståeligt og naturligt

Udtalen omfatter en fonetisk beherskelse af de lyd, der særligt adskiller russisk fra dansk. Eleven skal kende og bruge de almindelige intonationstyper. I oplæsning og samtale lægges vægt på en sammenhængende fremførelse, der tillader at fremhæve ord og anvende intonation på en hensigtsmæssig måde.

- læse og forstå enklere moderne tekster, skønlitterære såvel som ikke-skønlitterære

Enklere moderne tekster har ukompliceret ordforråd og syntaks. Der anvendes såvel adapterede som ikke adapterede tekster, der ikke frembyder særlige vanskeligheder, og som eleverne kan læse med anvendelse af deres sædvanlige hjælpemidler. Tekster, som er forkortede og/eller hvor enkelte ord eller vendinger er udeladt, regnes ikke som adapterede. I den senere del af forløbet læses overvejende uadapterede tekster. Der skal forekomme en vis spredning over genrer og teksttyper, uden at det forhindrer, at et hold i en periode fordyber sig i et bestemt emne eller en afgrænset

genre. Mindre tekster skal normalt indgå i en emnelæsning, både for at give sammenhæng i undervisningen og med henblik på, at de skal kunne anvendes til eksamen.

- benytte et ordforråd, som sætter dem i stand til at kommunikere på russisk om dagligdags forhold og om studerede emner og tekster

Ordforrådet omfatter såvel et basalt alment forråd af ord og vendinger til samtale om egne og andres dagligliv, planer osv. som et mere præcist og specifikt, delvis også abstrakt ordforråd, der udvikles i arbejdet med tekster og emner, og som giver mulighed for at argumentere.

- anvende den centrale formlære og sætningsbygning i et ukompliceret, men sammenhængende og nogenlunde korrekt russisk talesprog

Her tilstræbes en aktiv beherskelse af de centrale og frekvente dele af formlæren og sikkerhed i anvendelsen af enklere sætningstyper, herunder også de typisk russiske konstruktioner (se bl.a. 2.2 De centrale dele af russisk grammatik). Et sammenhængende og udtryksfuldt, varieret talesprog vægtes højere end korrekthed i alle detaljer.

- foretage en selvstændig præsentation af en tekst eller et emne på russisk, indgå i en dialog herom og argumentere for egen opfattelse

Eleverne trænes i ikke blot at svare på spørgsmål men også i selvstændigt at kunne gøre rede for udvalgte træk i teksterne. Ved eksamen skal eksaminanderne ikke blot kunne forstå og besvare eksaminators spørgsmål, men også selv kunne strukturere en præsentation af sin tekst eller sit emne og tale om den på russisk i ca. 10 minutter. Det kræver såvel et generelt forråd af ord og vendinger som et forråd specifikt for den enkelte tekst eller det enkelte emne.

- på russisk perspektivere studerede tekster og emner til russisk litteratur, kultur, historie og samfundsforhold samt vise basal interkulturel kompetence

Eleverne kan selvfølgelig ikke have en encyklopædisk viden om alle disse forhold, men skal have viden nok til at give de læste emner og tekster dybde og perspektiv samt sprog til i enkel form at udtrykke nogle hovedlinjer heraf på russisk.

- skrive i det væsentlige korrekt russisk i forskellige meddelelsessituationer med anvendelse af skriftsprogets centrale sætningskonstruktioner

Målet er klart: De bedste elever kan skrive korrekt russisk i det omfang, deres undervisning og deres hjælpemidler giver dem mulighed for det. Samtidig siger udtrykket ”i det væsentlige”, at selv de bedste elever laver fejl i ting, de ellers behersker, og at der er hjørner af både ordforråd og grammatik, de ikke har forudsætninger for at få rigtige. Det er dog vigtigt, at de i timerne lærer at forstå, at dette ikke skal afholde dem fra at forsøge at udtrykke det, de gerne vil. Fejl er en del af elevernes skriftlige såvel som mundtlige intersprog (det faktisk fungerende sprog, som en elev har på ethvert givet tidspunkt i indlæringsforløbet) – man arbejder langsomt med at fjerne fejlene, men de kan ikke undgås.

- benytte fagets relevante hjælpemidler

Fagets relevante hjælpemidler er først og fremmest de seneste danskproducerede udgaver af ordbøger/grammatikker og internet-ressourcer. Elever med en fremmedsproget baggrund kan undertiden også have glæde af ordbøger til og fra det fremmede sprog.

- anvende strategier for sprogtilegnelse og forståelse af andre kulturer.

Emnet indgår i Almen Sprogforståelse, og russisklæreren bør naturligvis orientere sig om, hvad der indgår i skolens kursus, eller direkte søge indflydelse på det.

Den basale strategi for forståelse af andre kulturer, in casu den russiske, som russisklæreren arbejder frem mod, må være at få eleverne til at se russernes kultur, både den fine og den bredere dagligdags, ikke som et udtryk for at russerne er anderledes, men som en afspejling af en anden historie og andre naturgivne betingelser.

2.2 Kernestoffet

Kernestoffet er

- udtale, intonation og oplæsning

I begynderundervisningen vil det være lærerens udtale og talesprog, eleven lærer at kende. Undervejs i forløbet trænes der i forståelse af andre stemmer, også indfødte sprogbrugeres, ved anvendelse af film, glosetræner osv. I træningen af udtalen lægges særlig vægt på de træk, hvor russisk adskiller sig fra dansk: brugen af stemte konsonanter og differentieringen af hvislelydene, og som helhed den mere dynamiske og energiske udtale af alle lyd. Eleverne skal både kunne afkode og aktivt bruge de grundlæggende intonationstyper - den fremsættende, de spørgende og den fortsættende - og skal forsøge at tilegne sig de større udsving i intonationen i russisk.

Udtalet træningen er en del af enhver undervisningstime og strækker sig fra øvelser med afgrænset sigte over samtale og oplæsning med opdeling af længere sætninger i meningsgrupper - til mere selvstændige fremstillingsformer, hvor eleven skal opøve evnen til gennem udtalen at vise sammenhængen i et længere sprogligt forløb.

- skønlitterære tekster af forskelligt omfang og fra forskellige genrer og perioder, som repræsenterer såvel store klassiske som moderne forfatterskaber, og som belyser centrale aspekter af Ruslands kulturelle, historiske og samfundsmæssige udvikling

Læsningen af skønlitteraturen omfatter tekster af de store forfattere fra Pusjkin til sølvalderen og tekster fra og efter sovjetperioden. Både prosa og lyrik skal læses. Naturligvis kan der ikke læses tekster fra alle de store forfatterskaber, men der bør læses mindst en tekst fra det 19. århundrede, en fra sovjetperioden og en fra perioden efter 1991. Udover teksternes egenværdi lægges der vægt på deres potentiale til at vise centrale historiske, kulturelle og samfundsmæssige træk.

- ikke-skønlitterære tekster af forskellige typer

Af ikke-skønlitterære tekster kan læses kortere avisartikler om aktuelle emner og korte sagtekster på nettet i netaviser.

På hhx kan merkantile tekster og forretningsbreve også gøres til et emne i undervisningen. Et godt hjælpemiddel i den forbindelse er de gængse erhvervsordbøger, som også rummer praktiske formler til brevskrivning. Endelig kan nævnes varedeklarationer og brugsanvisninger, der også i Danmark i nutidens frie verdenshandel kan læses på russisk på mange varer.

- lyd- og billedmedier som støtte for lytte- og læseforståelse samt tale- og skrivefærdighed

Fra de første timer er bånd, cd eller cd-rom nødvendige hjælpemidler både i timen og i elevens forberedelse af oplæsning og samtale. Evnen til at lytte optrænes ikke alene ud fra lærerens tale,

men også fra andre stemmer. Aflytning af andres oplæsning er nyttigt også i udviklingen af læsefærdigheden - som naturligvis primært øves på mange andre måder. I samtaledisciplinen er enkle billeder og tegneserier og animationer appellerende og kan tilrettelægges til indlæring af et bestemt ordforråd i konkrete situationer eller en bestemt grammatisk kategori, fx bevægelsesverber.

Længere henne i forløbet kan det efterhånden store udvalg af undervisnings- og spillefilm med tilhørende teksthæfter give en fremragende og engagerende træning i lytning, udover at de naturligvis også giver mulighed for samtale på flere niveauer fra konkret handlingsgennemgang til karakteriserende og fortolkende analyse. Sådanne film er også velegnede til udgangspunkt for skriftligt arbejde med varierede og differentierede opgaver.

- et aktivt ordforråd på ca. 2200 centrale russiske ord

Ud over det traditionelle arbejde med gloseindlæring i forbindelse med tekstlæsning og samtale kan der henvises til: Den russiske Glosetræner

- de centrale dele af russisk grammatik

Grammatiske former og strukturer, som eleverne ikke forventes at beherske aktivt, er især skriftsprogsfænomener som gerundier (transgressiver) og participierne bortset fra ppp, men også fx konstruktioner med instrumentalis + *является*, som er typiske for videnskabeligt og journalistisk sprog. I det hele taget forventes elevernes skriftlige russisk ikke at have nogen særlig skriftsproglig tone, men kan måske snarere ses som en skrevet version af noget, de også kunne have sagt. Endvidere skal man være opmærksom på, at forrådet af ord og vendinger er begrænset, og at der derfor vil være mange konstruktioner, som de ikke kan forventes at få rigtigt over til russisk. Dog har de bedste elever ofte fået en vis forståelse for, hvilken type udtryk der formentlig kan oversættes nogenlunde direkte og hvilke, der skal kontrolleres ved opslag i en god ordbog, fx fordi de ved, at de er uregelmæssige, eller fordi de kan gennemskue, at udtrykket har en overført betydning. Uden for oversættelsesdisciplinen bør eleverne naturligvis frarådes at formulere sig ved direkte oversættelse fra dansk.

Der er ingen grammatik, som præcis har et omfang, der svarer til kravene på Russisk A stx-niveau. Læreren må vælge blandt de gængse dansksprogede grammatikker og derefter prioritere og udvælge relevant stof.

- lytte- og talefærdighed, herunder evnen til at indgå i dialog og til selvstændig fremlæggelse og præsentation af tekster eller emner på russisk

I lyttefærdighed skal de bedste elever kunne forstå russisk i normalt, roligt taletempo uden regionale eller udtalemæssige særheder og uden særlig kompliceret sætningsstruktur eller mange meningsmodifikatorer. Det vil være et sprog, som holder sig til et basalt gloseforråd, som defineret af glosetræneren, plus det specialgloseforråd, der er oplagt for de læste tekster.

- fagets centrale hjælpemidler, herunder it

Fagets traditionelle centrale hjælpemidler er nævnt under 2.1, ligesom træningen af opslag i ordbøger, brug af gloselister og glosesedler og andet glosearbejde.

Internetudviklingen har føjet mange nye elementer til hjælpemidlerne, som indgår i det kernestof, der skal arbejdes med, selv om det ikke nødvendigvis kan checkes ved eksamen, om holdet virkelig har arbejdet med dem.

Herunder følger en oversigt over nogle gode aktuelle muligheder:

- Den russiske Glosetræner,
- Adskillige internetordbøger til og fra især engelsk, som eleverne bør have links til og lejlighed til at afprøve i praksis.
- Google og andre søgemaskiner, fx Jandex og Rambler

Søgemaskinerne kan lynhurtigt checke det store levende russiske sprogmateriale på nettet, og såvel elever som lærere kan have fornøjelse af at holde deres egne formuleringer på russisk op mod det levende sprog på nettet og se, om fx Google vil kendes ved dem.

Russiskkonferencen på Skolekom indeholder ikke bare faglig debat og mange gode oplysninger. Der er også opbygget nogle store og vigtige biblioteker med tekster og gloser, som vil være svære at undvære i en tidssvarende russiskundervisning.

Endelig må man ikke glemme, at en meget betydelig del af den russiske litteratur faktisk ligger på nettet, det gælder såvel den klassiske litteratur som den helt moderne.

- russiske samfundsforhold, russisk historie, kultur og litteratur, som udvikler elevernes sans for den æstetiske dimension.

Inden for historie- og kulturstoffet kan man ikke forvente at finde en grundbog eller lave et kompendium. Stoffet er enormt, og bortset fra nogle helt centrale områder – i historien fx vikingerne, Peter d. Store, revolutionen, sovjetperioden og overgangssamfundet – vil det variere fra hold til hold, hvad der præcis tages op med udgangspunkt i holdets og lærerens interesser, aktuelle begivenheder, studierejser og lignende.

Mange elever har, til trods for at de har valgt russisk, et ret negativt syn på landet. Derfor er det meget vigtigt at sætte de problematiske sider af det russiske samfund ind i en historisk-samfundsmæssig sammenhæng, så de bliver forståelige for vores elever.

Gode russiske film og tv-udsendelser kan bruges både som fascinationsmomenter og direkte i den grundlæggende sprogundervisning. Nogle vigtige film til undervisningen, som kolleger har skrevet dialogen ud og lavet gloser til, kan findes på Skolekoms russiskkonference. Desuden er nogle af filmene frikøbt til brug i undervisningen.

2.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof, som perspektiverer og udvider kernestoffet, er sproglig viden og bevidsthed samt kompetencer, der videreudvikler evnen til sprogtilegnelse - herunder principper for tekstanalyse og tekstfortolkning.

Det supplerende stof falder i to dele: dels det stof, der ligger i yderkanten eller i naturlig forlængelse af kernestoffet i 2.2. – og dels stof, som udvikler de kompetencer, eleverne forventes at tilegne sig i grundforløbet og senere ved samarbejdet med andre fag.

Som en lidt perifer del af kernestoffet er lyd- og billedmedier nævnt som støtte for tilegnelse af specifikke færdigheder. Men herudover vil mange andre kunstneriske udtryksformer end det talte

og skrevne ord være en naturlig del af undervisningen: film, billeder (fotos, billedkunst), musik, dramatik og sågar dans m.m. Mange af dem vil normalt indgå i undervisningen som en integreret del af et forløb eller for at perspektivere dette, men man kan sagtens forestille sig, at disse udtryksformers egenværdi berettiger til at afsætte tid til dem.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Lærerstyret undervisning

Russisk som begyndersprog er et udpræget færdighedsfag, og undervisningen er i begyndelsen baseret på lærerstyret indlæring frem for selvstændig læring. Læreren er den sproglige rollemodel og elevernes nødvendige sparringspartner, som skal sikre, at den russiske udtale fra starten indlæres korrekt, og som skal introducere fagets arbejdsmetoder for eleverne og gøre dem klart, hvor altafgørende det systematiske og vedholdende arbejde med fagets discipliner - den såkaldte løbebanetræning - er: træning af udtale, intonation, lytteforståelse, gloser, grammatiske bøjningsmønstre og strukturer.

Den introducerende indlæring, dels af grundlæggende faglige elementer, dels af relevante arbejdsmetoder er den nødvendige basis for, at eleverne efterhånden kan arbejde mere selvstændigt. Når eleverne er blevet vænnet til at bruge fagets arbejdsmetoder og er blevet grundigt instrueret i brugen af de faglige hjælpemidler (grammatikoversigt, kasusstok, ordlister, cd-rom), kan læreren ind imellem nedtone sin rolle og lade eleverne gøre den motiverende opdagelse, at de faktisk selv er i stand til at producere forståeligt og rimeligt korrekt russisk sprog.

Lige fra den første undervisningstime er arbejdet med den kommunikative kompetence i centrum. Kompetence til at indgå i en - nok så primitiv - dialog er meget motiverende for elevernes engagement i det daglige arbejde. Det er ofte på fremskridt i denne, som regel mere lystbetonede, færdighed, at eleverne måler nytten af den indsats, de gør med de øvrige discipliner.

Det vil være naturligt, at man fra den første time i almindelige situationer i klassen henvender sig til eleverne på russisk og på den måde vænner dem til at opfatte og bruge nogle vendinger fra dagligt omgangssprog. Senere i forløbet kan mere af undervisningen foregå på russisk.

Selvstændigt arbejde

I slutningen af forløbet, hvor eleverne har tilegnet sig de faglige arbejdsmetoder og kan bruge fagets redskaber, kan læreren lade eleverne arbejde selvstændigt i kortere eller længere forløb. Selv i slutningen af overbygningsfasen vil den selvstændige arbejdsform dog altid veksle med lærerstyret undervisning.

Det skriftlige arbejde

Den skriftlige dimension er central i faget, ikke kun fordi den peger fremad mod den afsluttende skriftlige eksamen, men også fordi det skriftlige arbejde støtter gloseindlæring og udvikling af den kommunikative kompetence og udgør fundamentet for indøvelse af den elementære morfologi og syntaks. Den skriftlige arbejdsform er en frugtbar metode til selvstændig læring.

Differentieret undervisning

Meget hurtigt i begynderfasen afsløres elevernes forskellige forudsætninger, og det bliver nødvendigt at indrette undervisningen efter disse forskelle. Det mest iøjnefaldende problem er de meget svage elever. Her kan man engang imellem lade dygtige elever eller eventuelle elever med russisksproget baggrund i klassen fungere som hjælpelærere. Som regel vil de føle sig bærede, og som bekendt er lærerrollen fagligt stimulerende. En mulighed for større faglige udfordringer for de dygtige er at lade svage og dygtige elever læse forskellige versioner af den samme tekst (f.eks. en adapteret og en uadapteret).

3.2 Arbejdsformer

3.2.1 Mundtligt

I dette afsnit fokuseres på progressionen i arbejdsformer, der sigter på at gøre eleven til selvstændig studerende. Det er dog ikke en endimensional bevægelse fra rent styrede arbejdsformer til det rent selvstændige. Der vil hele forløbet igennem være behov for vekslen mellem de forskellige arbejdsformer, og det må ses som en udvikling fra det overvejende styrede til det mere selvstændige. I begynderprog kommer man aldrig helt væk fra lærerens centrale rolle som bærer og formidler af sproget. Ingen moderne hjælpemidler – heller ikke det kaotiske internet - kan erstatte lærerens mentorrolle for holdet.

Hele forløbet i et begynderprog indeholder et stort element af udenadslære eller terperi, ikke mindst i et kassusprog som russisk. Det er ikke bare gloser, men også elementære grammatiske former og bøjningsmønstre, der skal læres og gerne automatiseres. Det er vigtigt tidligt at få testet elevernes evne til udenadslære, at få gjort eleverne bevidste om behovet for udenadslære, og at få trænet dem i det, selv om de ikke tror, de er gode til det.

Begynderfasen

Hermed menes forløbet med begynderet systemet på ca. et år.

Undervisningen vil mest være lærerstyret og vil ofte foregå som klasseundervisning, men mange elementer kan eleverne arbejde med selvstændigt (fx arbejde med IT eller fremlæggelser), parvis eller i grupper.

Allerførst – i bogstav- og lyddelen af begynderet systemet – er fokus på alfabetindlæring, udtale, basale intonationsmønstre og de mest basale aktive sætningskonstruktioner og gloser. Enkeltlyd, ord og intonationsmønstre trænes ved at lytte til læreren eller andre lyd kilder og gentage, i klassen ofte i talekor, hvad der giver mange elever en vis tryghed.

Efter bogstav- og lyddelen af begynderet systemet er fokus på dialog om teksterne: Læreren spørger og eleverne svarer ud fra teksten eller billeder fra den, men eleverne øver sig også i selv at formulere spørgsmål og bruge spørgeord. Eleverne trænes efterhånden også i at føre basale dialoger om egne forhold.

Hjemmeforberedelsen i oplæsning støttes meget af cd-rommen til begynderet systemet, men oplæsning trænes naturligvis også i timerne.

Gennem hele begynderforløbet opfordres eleverne til selvstændigt at træne gloser, både med traditionelle metoder og på cd-rommen til begynder-systemet. Undertiden kan den selvstændige træning på cd-rommen følges op med en test på skolen. Sidst i begynderforløbet kan en lektie være at genfortælle handlingen i (en del af) et stykke, man er færdig med. Elever kan også fortælle selvstændigt om bestemte billeder til begynder-systemet. På dette tidspunkt vil det også være oplagt at begynde at bruge Glosetræneren, der, til forskel fra begynder-systemets cd-rom, ikke er snævert knyttet til begynder-systemets ordforråd, og desuden har mulighed for at træne gloserne i sætninger.

Lyttefærdighed er en ofte overset disciplin. Den kan tidligt trænes i små diktatøvelser på holdet, senere mere selvstændigt med Glosetræneren. Lyttefærdigheden kan trænes gennem hele forløbet ved parvis oplæsning, hvor kun den ene elev har teksten, og den anden skal gentage, hvad den første læser op.

Overbygningsforløbet

Det helt elementære arbejde med ordbogsopslagsfærdigheden begynder tidligt og senest umiddelbart efter begynder-systemet, hvor mange elever kan have vænnet sig til kun at benytte cd-rom'en. Sikkerhed i opslag i ordbog (papirbaseret eller elektronisk) er den vigtigste forudsætning for at forstå de tekster, der skal læses. Den er vigtig for at lære nye gloser og dermed for at udvikle den mundtlige sprogfærdighed og endelig er det en af de vigtigste forudsætninger for videre selvstændig beskæftigelse med sproget.

Hvor oversættelse fra russisk til dansk i begynderfasen mest er et pædagogisk redskab, der undertiden bruges til at sikre, at alle har forstået dagens tekst, bliver det i overbygningsforløbet også et selvstændigt mål, idet en præcis oversættelse af ektemporalteksten ved eksamen er et af målene for undervisningen.

Udviklingen i arbejdsformer går fra den lærerstyret dialog om teksten over selvstændig besvarelse af spørgsmål til resume og endelig fremlæggelse.

I overbygningsfasen har læreren både en vigtig rolle som tilrettelægger (inddeling, glossering, tekstspørgsmål og perspektivering), og er stadig i fokus i timerne, egentlig på tværs af den ideelle bevægelse mod større selvstændighed for eleverne. Læreren må dog være der for at hjælpe med udtale og støtte eleverne, hvor en glossering eller et sæt arbejdsspørgsmål viser sig ikke at være gode nok.

Man har ikke begynder-systemets cd-rom med ordøvelser og lydspor til teksterne efter begynderfasen. Eleverne kan af samme årsag ikke automatisk og med stigende sikkerhed selvstændigt tage sig af fx oversættelsen fra russisk til dansk. I denne situation er det vigtigt at arbejde bevidst med at få eleverne til selv at arbejde og hjælpe dem frem imod at opnå de færdigheder og kompetencer, der kræves til eksamen.

Selv om den klassiske classesamtale om teksten bestemt ikke skal forklejnes, er det vigtigt at have gode arbejdsspørgsmål til mange af de tekster, man læser. Gennemarbejdede spørgsmål gør det muligt for eleverne at arbejde selvstændigt i grupper med at formulere sig på russisk, uden at læreren nødvendigvis skal være over dem hele tiden.

I den forbindelse er det en god idé at træne eleverne i at arbejde med stikord. Gode stikord skal

minde én om, hvad man skal sige, de skal være netop stikORD, som tvinger én til at formulere sig på stedet. De skal ikke være færdige korte sætninger, for de får én til at gå i stå, så snart de er sagt, og i øvrigt tæller det ikke positivt at læse op af det manuskript, som stikSÆTNINGERNE i så fald ville være. At lave rigtig gode stikord er en svær disciplin, som kræver megen træning, men når eleverne ved, at de skal bruge færdigheden til eksamen, er de meget motiverede for at arbejde med det, og så er det jo rart, at det er en færdighed, som de bestemt også vil få brug for ude i det virkelige liv.

Sidste led i arbejdet med at lave en fremlæggelse på basis af stikord kan være at bede en elev hjemme forberede stikord og fremlæggelse af en tekst – gerne i forbindelse med repetition. Det er et stort arbejde, så det er klogt ikke at bede alle om det, men at lade en enkelt eller to, som ved de ”kommer på” i timen, gøre arbejdet hjemme, mens de øvrige blot skal læse teksten.

Lyttetræning på overbygningsforløbet kan løbende ske ved at lade eleverne (uden at de ser teksten) gentage efter lærerens oplæsning, ved at de læser parvis op, hvorved kun den ene elev har teksten, mens den anden gentager, og ved at de bruger Glosetrænerens orddiktatfunktion.

3.2.2 Skriftligt

Begynderfasen

I begynderfasen skrives først bogstavøvelser og meget små diktater, så håndskriften og sammenhængen mellem lyd og russiske bogstaver kommer på plads. Senere skrives små oversættelsesøvelser, der eventuelt kan rettes via en overhead med en modelbesvarelse, og selvstændige små opgaver om en af hovedpersonerne i begynder systemet eller om eleven selv.

Når håndskriften er godt indarbejdet, introduceres skrivning på computeren – formentlig med benyttelse af en homofon tastaturopsætning. Når computerskrivningen er introduceret, laves også gloseøvelser på cd-rommen til begynder systemet, hvor svaret på russisk skrives med samme tastaturlayout. Til sidst i begynderfasen bruges Glosetræneren på samme måde. Både cd-rom og Glosetræneren benyttes selvstændigt af eleverne eventuelt fulgt op af en test på skolen.

Overbygningsforløbet

På A-niveau arbejder læreren hele tiden bevidst frem mod den skriftlige eksamens krav. Udviklingen i arbejdsformer går fra de mere bundne til de friere opgaver - og fra tilknytning til en kendt tekst til tilknytning til en ukendt tekst eller til et billede.

Glosetræneren giver også mulighed for selvstændigt at træne oversættelse begge veje i sætninger med gloser på et bestemt niveau og få umiddelbar respons. Dette arbejde kan foregå hjemme og checkes via en test på skolen.

På et tidspunkt i 3g er det en god ide at benytte tidligere eksamensoversættelser i det løbende skriftlige arbejde for at vænne eleverne til sværhedsgraden og for at give dem et indtryk af det tidsforbrug, de skal regne med til oversættelse ved den afsluttende skriftlige prøve.

De højeste niveauer for det skriftlige arbejde nås, når eleverne bliver i stand til at forholde sig selvstændigt og fortolkende til teksten - og til at give udtryk for dette i et sprog, som ikke tager direkte udgangspunkt i tekstens ord og vendinger.

På sidste år er grammatik- og gloseorienterede oversættelsesopgaver stadig et centralt element, og nu introduceres også de skriftlige eksamensopgaver som øvelsesstof.

3.3 It

It er en så naturlig del af russiskundervisningen, at omtalen af det i denne vejledning er at finde i alle afsnit, hvor der har været naturlig mulighed for at omtale det.

3.4 Samspil med andre fag

For god ordens skyld skal det præciseres, at selv om russisk ikke er studieretningsfag, vil eleverne på et russiskhold uden for en studieretning naturligvis stadig indgå i et antal andre studieretninger og i den forbindelse deltage i projekter, hvor russisk kan komme på banen, uden at det nødvendigvis indebærer læsning af længere tekster på russisk. Selv om det vil indebære et stort arbejde, anbefales det alligevel, at russisklæreren i sådanne situationer insisterer på læsning af små tekster eller tekstuddrag på russisk.

Almen sprogforståelse

Allerede i Grundforløbet vil russisk have stor glæde af Almen sprogforståelse. Når man afgiver timer hertil, må man acceptere at skulle ”tænke i sag snarere end fag” og håbe, at den generelle viden og de færdigheder, eleverne opnår, også vil have en positiv effekt på russiskundervisningen.

Almen studieforberedelse

For russisklæreren er det igen vigtigt at ”tænke i sag snarere end fag”. Man kan på nogle tidspunkter og i nogle projekter som russisklærer føle, at tid og kræfter benyttes på noget, som ligger i udkanten af det, man ellers beskæftiger sig med. Dette gælder især, når mængden af russisksproget materiale er begrænset. Men omvendt vil en russisklærer også kunne komme ud for at skulle undervise ”fremmede” klasser, hvis de laver Almen studieforberedelseprojekter, som kræver russiskkyndig ekspertise. Denne gæsteoptræden kan for eksempel bestå i, at russisklæreren holder en decideret forelæsning for en eller flere studieretninger.

I hele Grundforløbet og første del af Studieretningsforløbet, hvor russisk stadig arbejder med begynderystemet, vil det ikke være realistisk at lade eleverne læse egentlige tekster på russisk med henblik på at lade disse tekster indgå i et tværfagligt projekt. Men man kan sagtens forestille sig, at russisk kan bidrage aktivt til et projekt ved at læse tekster på dansk eller andre fremmedsprog end russisk, og at dette arbejde både kan udvikle elevernes samarbejdsevner og samtidig, om end indirekte, dække dele af russisks mål og kernestof (historie, kultur, samfund). Som russisklærer bør man i øvrigt altid inddrage noget russisksproget materiale, selv på begynderstadiet (f.eks. avisoverskrifter, reklamer eller selvfremente bidrag).

3.5 Progression

I afsnittet om arbejdsformer fokuseredes der på udviklingen fra mere lærerstyrede til mere

selvstændige arbejdsformer og på elevens udvikling til studerende. I dette afsnit fokuseres der mere på den faglige progression – altså på hvad der søges lært hvornår, mens udviklingen i arbejdsformer vil stå perifert i fremstillingen. Der vil dog nødvendigvis være en vis overlappning.

Begynderfasen

Fokus den første måned er på alfabetindlæring (både at læse og skrive – også i håndskrift) og at udtale. Udtaletræningen foregår i klassen, men cd-rommen til begynder-systemet gør det muligt for eleverne også at arbejde fornuftigt med udtalen derhjemme, da de altid kan høre den rigtige udtale af bogstaver, ord og sætninger. Eleverne må blive klar over, hvor distinkt og energisk russisk udtales i modsætning til dansk. Man kunne næsten tale om russisk som et konsonantbaseret sprog over for et vokalbaseret, som moderne dansk er ved at udvikle sig til.

Gennem læsetræningen i klassen lærer eleverne de basale intonationsmønstre: fremsættende plus spørgende med og uden spørgeord – og ganske enkle sætningsmodeller.

Begynder-systemet sørger for progression i ordforråd og grammatik.

Læreren vælger de mest relevante øvelser fra øvebogen og supplerer eventuelt med egne enten papirbaserede eller virtuelle.

Fokus på kommunikation om tekster og billeder fastholdes i hele begynderfasen. Der indføres også basale dialoger både om begynderbogens personer og om eleverne selv, fx baseret på et sæt modelsætninger (faste dialogspørgsmål og svar, som både giver mulighed for at tale om sig selv - og fastholder vigtige grammatiske og de nævnte syntaktiske mønstre). Eleverne øver sig i at vende og dreje de få byggeklodser, de har, og at forenkle det, de gerne vil sige. Det er meget vigtigt at få dem til at acceptere at lege i timerne og udtrykke sig enkelt – næsten barnligt – selv om mere komplicerede ting. Senere trænes mere sammenhængende formulering.

Det skriftlige arbejde støtter i begynderfasen primært den mundtlige indlæring. Der skrives først i hånden senere på computer, så begge færdigheder opøves. Ud over begynder-systemets oversættelser kan man fx skrive om sig selv på basis af de faste modelsætninger eller skrive spørgsmål til teksterne.

Hvor teksterne eller aktuelle begivenheder lægger op til det, inddrages historisk, samfunds- og kulturstof i timerne for at give eleverne en basal viden om og forståelse af Rusland.

Overbygningsfasen

Ved overgangen fra begynder-systemet instrueres eleverne grundigt i brug af ordbøger, både i papirform og elektroniske.

Der læses det første år i alt væsentligt adapterede tekster, selv om der selvfølgelig vil forekomme uadapterede sange, digte og korte avisklip og, mod slutningen af året, måske tv-dokumentarer. Det er vigtigt at finde et tilpas niveau for de første tekster efter begynder-systemet. De bør være enkle og grundigt glosserede, så eleverne ikke taber modet. På sidste år læses væsentligst uadapterede tekster.

Der arbejdes til stadighed med den kommunikative kompetence på basis af de læste tekster.

Dialogfærdigheden holdes ved lige, både i forbindelse med teksterne og ved samtaler om egne forhold og interesser. Man kan gradvist udvide antallet af dialogsætninger, eller eleverne kan arbejde med en mundtlig præsentation af sig selv, som til stadighed udvides. De kan endvidere skrive breve om sig selv.

Der trænes jævnligt i præcis mundtligoversættelse fra russisk til dansk, sådan som man skal oversætte ekstemporalteksten ved eksamen.

Eleverne introduceres til en grundgrammatik og eventuelt senere en større grammatik.

Den grammatik, der blev introduceret i begynderfasen, konsolideres gennem repetition, anvendelse i praktisk kommunikation, forskellige øvelser og skriftligt arbejde. Passivt stof fra begynderfasen trænes aktivt. Der er ikke som i begynderfasen nogen øvebog at forlade sig på, så læreren må til stadighed lave relevante grammatiske øvelser på basis af det aktuelle ordforråd. Efterhånden som der forekommer nye grammatiske former i de tekster, der læses, introduceres og trænes de, fx komparation.

I oplæsning fastholdes en præcis udtale og god intonation, eleverne trænes i at læse i passende meningsenheder og at læse flydende med en vis indlevelse. Desuden arbejdes der efterhånden med både accentuerede og uaccentuerede tekster.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige evalueringsformer, man som lærer hyppigst benytter, er **screening**, **test** og **prøve**, sidstnævnte formentlig kun sjældent i russisk. Da samspil og samarbejde med andre fag også omfatter evaluering, kan det være praktisk med en begrebsafklaring, så de involverede lærere får en vis fælles referenceramme; derfor nedenstående korte omtale af forskellige evalueringsformer:

Ved **screening** forstås en skriftlig evalueringsform, som har til formål at give overblik over elevernes faktuelle viden og færdigheder, med henblik på planlægning af undervisningen. Man kan for eksempel forestille sig en screening af elevernes medbragte færdigheder fra folkeskolen ved begyndelsen af Almen sprogforståelse i Grundforløbet. En screening omfatter ikke en evaluering i form af en karakter.

Tests er en skriftlig evalueringsform, som kan have forskelligt, men ofte begrænset omfang, og som kan benyttes både af lærer og elever. Efter afslutning af et forløb kan en russisklærer sikre sig, at eleverne har opnået det forventede faglige udbytte ved at lade dem besvare nogle meget konkrete spørgsmål eller lade dem forsøge at løse nogle meget konkrete små opgaver.

Deciderede **prøver** benyttes næppe hyppigt i russiskundervisningen, bortset fra evt. termins- og årsprøver. Resultatet af en prøve meddeles normalt eleverne i form af en karakter; men fremover skal en sådan karakter ledsages af en såkaldt ”fremadrettet” kommentar, så eleverne får konkrete retningslinier for, hvordan de kommer videre.

Nøgleordene i forbindelse med al evaluering er, at den skal være løbende, progressiv, fremadrettet – og at eleverne skal inddrages aktivt med henblik på at udvikle deres evne til selvrefleksion. De skal også møde et bredt spektrum af evalueringsformer, og læreren forventes at justere sin efterfølgende undervisning og fokusere på de problemfelter, evalueringen har afdækket.

I forbindelse med skriftlige hjemmeopgaver foretager russisklæreren en individuel vurdering og vejledning af eleverne. En eventuel karakter bør altid ledsages af en uddybende kommentar, som både påpeger manglerne i opgaven og især giver anvisninger på, hvordan eleven skal komme videre. Kun sådan vil evalueringen leve op til kravet om, at den skal være fremadrettet.

Den løbende evaluering skal også bestå af **andre evalueringsformer**, som omfatter andet og mere end elevernes strikt faglige standpunkt. De mest benyttede evalueringsformer er her **spørgeskemaer, portofolioevaluering og evalueringssamtaler**.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en skriftlig og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve

Efter afslutning af begyndersystemet er det i høj grad den afsluttende skriftlige prøve, der udstikker omfang og karakter af det skriftlige arbejde, og man arbejder stille og roligt, med passende progression, frem mod de faglige mål i 2.1 og de udspecificerede mål, der fremgår af evalueringskriterierne i 4.3: læse- og tekstforståelse, skriftlig formuleringsevne, opslagsfærdighed og sproglig præcision ved oversættelse fra dansk til russisk.

Den mundtlige prøve

Da både begreberne læse- og eksamenspensum som bekendt er afskaffet, må russisklæreren i sit valg af tekster efter begyndersystemet fra første færd have i bagehovedet, at hovedparten af teksterne skal være af en vis længde, og at helt små, men i øvrigt også meget gerne større tekster, bør samles i emner. I teorien vil eleverne altså kunne komme op i samtlige læste tekster, men i praksis vil der naturligvis altid være enkelte tekster, for eksempel den type, der er omtalt under supplerende stof, som absolut ikke egner sig til eksamen. I disse sjældne tilfælde bør russisklæreren gøre eleverne opmærksom på, at sådanne tekster ikke er eksamensegnede.

Ved begrebet ubearbejdet tekst forstås en tekst, som foreligger i samme form, hvori den blev brugt i undervisningen.

Ved begrebet større tekst forstås en tekst, som er af et sådant omfang og indhold, at den i sig selv vil kunne danne udgangspunkt for ca. 15 minutters præsentation og samtale. Det er næsten umuligt at sætte sidetal på; det afgørende kriterium må altid være, om eksaminanderne – selv de dygtigste – får mulighed for at vise, hvad de kan, også i form af perspektivering. Da alle tekster skal kunne bruges til eksamen, skal mindre tekster derfor normalt være læst i forbindelse med et emne.

De tekster, der skal danne udgangspunkt for den supplerende samtale, vil ofte kunne være af mindre omfang. Denne del af prøven må forventes at blive mere dialogpræget end præsentationen, men den

dygtige eksaminand skal have mulighed for at brillere ved selv at tage initiativet. De svageste eksaminander vil formentlig også have et tidsproblem i forberedelsestiden og ofte ikke have nået at forberede noget selvstændigt.

Det er en nyskabelse, at det er eksaminanderne selv, som i forberedelsestiden skal vælge det mindre antal linier, de ønsker at læse op. Ved et mindre antal liner forstås ca. 5, som vil give censor og eksaminator mulighed for at måle eksaminandens udtale- og intonationsfærdigheder, jf. bedømmelseskriterierne herunder. Ved udvælgelsen af linjerne til oplæsning, kan læreren råde eleverne til at tilgodese to hensyn. Dels om linjerne er overkommelige at læse op, dels om de er velegnede som udgangspunkt for samtalen.

Eksaminators valg af tekster og spørgsmål skal bredt dække de emner og tekster, der har været behandlet i undervisningen, og som kan demonstrere, i hvor høj grad eksaminanderne lever op til de opstillede mål. Hver eksaminand, også den sidste, skal have mindst fire valgmuligheder.

Under eksaminationen kan censor stille uddybende spørgsmål. I øvrigt henvises til eksamensbekendtgørelsen.

Det er censor, der vælger ekstemporalteksterne

Bemærk, at eksaminanden ikke selv vælger sit spørgsmål i emne/tekst men trækker det før eksaminationen, så der bliver en forberedelsestid på mindst 24 timer.

Det selvstændige i eksaminationen ligger både i struktureringen af stoffet og i den sproglige formulering. Dialogen efter præsentationen bliver ikke lang, kun ca. 5 minutter, og vil hyppigst dreje sig om opklaring af dunkle punkter i fremlæggelsen, om basis for de synspunkter, eksaminanden udtrykker, eller om de vinkler, synspunkter eller tolkninger, eksaminanden ikke selv kommer ind på. I den forbindelse skal eksaminanden have sproglige udtryk på plads, som tillader ikke blot at give udtryk for synspunkter, men også at begrunde dem.

Under præsentationen er det muligt at benytte enten PowerPoint eller OH-projektor. Der kan ikke spildes eksaminationstid med at skrive stikord på tavlen. OH-plancher eller PowerPoint-slides bruges dels til at vise strukturen i fremlæggelsen, dels som støtte for eksaminandens egen hukommelse. Ud over de stikord, der kastes op på lærredet, kan eksaminanden måske have brug for en håndseddel med særlige glosser, som han/hun ved, det er svært at huske. Men hverken slides/plancher eller sedlen bør indeholde hele sætninger, da oplæsning fra et manuskript ikke tæller positivt ved bedømmelsen. At håndsedlen kun indeholder stikord er også vigtigt i tilfælde, hvor en eksaminand vælger ikke at lave slides/plancher, men alene baserer sin fremlæggelse på ord.

Det er klart, at eksaminator og censor har ret til at se de papirer, eksaminanden står med i hånden. I tilfælde, hvor sedlen indeholder manuskriptlignende tekst, må eksaminator og censor selvfølgelig rådgive om brugen af den og eventuelle konsekvenser, men ikke tage sedlen fra eksaminanden.

4.3 Bedømmelseskriterier

Ved prøverne bedømmes, i hvilket omfang eksaminandens præstationer lever op til de faglige mål, som er angivet i 2.1.

Den skriftlige prøve

Ved den skriftlige prøve må alle hjælpemidler medbringes, men eksaminanderne må ikke benytte disse til kommunikation med omverdenen.

Det kan anbefales, at eksaminanderne i god tid før den skriftlige prøve bliver fortrolige med de grammatikker, ordbøger og andre opslagsværker, herunder elektroniske, som er lagt ind på deres computere, så de virkelig kan have glæde af dem til prøven.

Ved forskellige meddelelsessituationer forstås de fortolkningsdiscipliner, der normalt indgår i de skriftlige opgaver (referat, karakteristik, kommentering, fortolkning, perspektivering, fabulering) og besvarelse af de friere opgaver, som ofte indgår som valgmulighed i den skriftlige prøve: mundtlig fremstilling, brevskrivning, telefonsamtale.

Ved bedømmelsen af den skriftlige prøve vil der naturligvis blive lagt stor vægt på sproglig korrekthed, men en præstation, der viser selvstændighed i forhold til forlægget – både indholdsmæssigt og sprogligt – skal altid honoreres, og i sådanne tilfælde prioriteres et nogenlunde sammenhængende sprog og selvstændigt ordforråd højere end sproglig korrekthed.

Den mundtlige prøve

Udtale og intonation måles både ved eksaminandens selvstændige præsentation af teksten, ved samtalerne og ved eksaminandens oplæsning af et antal linier fra den ved prøvens begyndelse trukne tekst. Der bør hos de bedste eksaminander ikke være væsentlige problemer med hensyn til udtale af enkelte lyd, og det forventes, at eksaminandens intonation er tydeligt russisk (fremsættende, forbindende og de to vigtigste spørgende intonationer – med og uden spørgeord), og at der læses op i meningsfyldte enheder og pauseres på passende steder.

Hovedvægten i vurderingen af eksaminandens samlede præstation lægges på den deciderede mundtlige sprogfærdighed. I hvor høj grad er eksaminanden i stand til at frigøre sig fra tekstens ord og vendinger? Hvor stort og nuanceret er eksaminandens selvstændige ordforråd? Hvor naturligt indgår eksaminanden i dialog med eksaminator? I hvor høj grad er eksaminandens sprog sammenhængende og flydende, og hvordan er balancen mellem det flydende og korrektheden?

På indholdssiden er det vigtigt at måle, i hvor høj grad eksaminanden har forstået teksterne, både den af censor valgte ekstemporaltekst og de læste tekster, og i hvor høj grad eksaminanden kan fortolke og perspektivere de læste tekster, enten til det tema, disse tekster måtte indgå i, eller til andre, større sammenhænge.

Som ved den skriftlige prøve gælder det også her ved den mundtlige, at det at have noget på hjerte og at have evnen til at formulere og udtrykke dette i nogenlunde sammenhængende russisk skal tælle positivt ved fastsættelsen af karakteren. På den anden side skal den meget omhyggelige og næsten helt korrekte præstation, som sprogligt holder sig til det sikre og ikke kommer op på de højere fortolkningsmæssige niveauer, naturligvis også honoreres efter fortjeneste.

I forberedelsestiden må alle hjælpemidler benyttes, men eksaminanden må ikke etablere kommunikation med omverdenen.

Se i øvrigt den generelle eksamensbekendtgørelse.

5. Karakterbeskrivelser

Skriftligt – Russisk A stx/htx

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Fremragende	Den skriftlige fremstilling er sammenhængende og med hensigtsmæssig brug af et alment og centralt ordforråd. Eleven behersker den relevante idiomatik, morfologi og syntaks med ubetydelige fejl. Indholdet viser glimrende og præcis forståelse af tekstmaterialet. Besvarelsen er flydende, sprogligt selvstændig, iderig og nuanceret.
7	Godt	Den skriftlige fremstilling er rimeligt sammenhængende. Eleven demonstrerer nogenlunde sikkerhed i ordforråd og i den relevante idiomatik, morfologi og syntaks - men med et antal fejl, som dog oftest ikke er meningsforstyrrende. Indholdet viser god og rimeligt præcis forståelse af tekstmaterialet. Besvarelsen er nogenlunde flydende og sprogligt rimeligt selvstændig, men i mindre grad nuanceret.
02	Tilstrækkeligt	Den skriftlige fremstilling er noget usammenhængende, men forståelig. Sproget mangler præcision, og der er flere alvorlige fejl. Indholdet viser, at tekstmateriale og emne i det væsentlige er forstået. Besvarelsen er mindre sprogligt selvstændig og temmelig unuanceret.

Mundtligt - Russisk A stx/htx

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Fremragende	Elevens selvstændige mundtlige præsentation så vel som elevens deltagelse i samtale og diskussion er sprogligt klar og nogenlunde flydende med et glimrende alment og centralt ordforråd. Eleven behersker den relevante idiomatik, morfologi og syntaks nogenlunde korrekt. Præsentationen er selvstændig og velstruktureret. Både præsentationen, samtalen og behandlingen af ekstemporalteksten viser god og præcis forståelse af tekstmaterialet. Ekstemporalteksten oversættes til et smukt og præcist dansk. Tekst- og emnebehandlingen er omfattende, og der perspektiveres, så flere relevante aspekter berøres.
7	Godt	Elevens mundtlige præsentation såvel som elevens deltagelse i samtale og diskussion er sprogligt mindre flydende. Eleven demonstrerer rimelig sikkerhed i ordforråd og i den relevante idiomatik, morfologi og syntaks – men med et antal fejl, som dog ikke ødelægger kommunikationen. Præsentationen er sammenhængende. Både præsentationen, samtalen og behandlingen af ekstemporalteksten viser god forståelse af tekstmaterialet. Ekstemporalteksten oversættes til et godt dansk. Tekst- og emnebehandlingen er god, og eleven perspektiverer, så nogle relevante aspekter berøres.

02	Tilstrækkeligt	Sproget er forståeligt, men mangler præcision, og der er flere alvorlige fejl, som i nogen grad hæmmer kommunikationen. Præsentationen er noget usammenhængende. Både præsentationen, samtalen og behandlingen af ektemporalteksten viser, at tekstmaterialet i det væsentlige er forstået. Eleven viser meget beskedne evner til at perspektivere.
----	----------------	---